

CÔNG TÁC NGHIÊN CỨU PHỤC DỰNG CHÍNH ĐIỆN KÍNH THIÊN VÀ KHÔNG GIAN CHÍNH ĐIỆN KÍNH THIÊN TẠI DI SẢN THẾ GIỚI HOÀNG THÀNH THĂNG LONG - HÀ NỘI

NGUYỄN THANH QUANG*

1. Tình hình thực hiện khuyến nghị UNESCO, cam kết của Thủ tướng Chính phủ với Ủy ban Di sản Thế giới về Khu trung tâm Hoàng Thành Thăng Long - Hà Nội

Khu trung tâm Hoàng Thành Thăng Long - Hà Nội được Ủy ban Di sản Thế giới của UNESCO chính thức ghi danh vào Danh sách Di sản Văn hóa Thế giới năm 2010 tại kỳ họp thứ 34 (Quyết định 34COM8B.22) với ba tiêu chí nổi bật toàn cầu ii, iii và vi. Tuyên bố về giá trị nổi bật toàn cầu được tái khẳng định và thông qua tại kỳ họp thứ 35 của Ủy ban (Quyết định 35COM 8B.60).

Kể từ khi Hoàng thành Thăng Long - Hà Nội được UNESCO ghi danh Di sản Thế giới năm 2010 tới nay, việc tôn trọng và thực hiện các cam kết theo Khuyến nghị của Ủy ban Di sản Thế giới đối với Khu Trung tâm Hoàng thành Thăng Long được sự ưu tiên cao nhất của Chính phủ và chính quyền Thành phố Hà Nội cùng với sự tham gia sát sao của các cơ quan chuyên môn liên quan (Ủy ban Quốc gia UNESCO Việt Nam, Hội đồng Di sản văn hóa Quốc gia, Bộ Văn hóa Thể thao & Du lịch, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam cùng các cơ quan trực thuộc và Hội đồng tư vấn khoa học nghiên cứu bảo tồn khu di tích Cổ Loa - Thành cổ Hà Nội). Kế hoạch hành động và các nhiệm vụ cụ thể được giao cho đơn vị trực tiếp quản lý Di sản là Trung tâm Bảo tồn Di sản Thăng Long - Hà Nội.

Trung tâm đã triển khai nhiều hoạt động nghiên cứu và quản lý và đã đạt được nhiều thành tựu trên mọi phương diện, từ nghiên cứu khảo cổ học, củng cố kế hoạch quản lý tổng thể, đầu tư nâng cao chất lượng nhân lực và xây dựng năng lực quản lý, tới nâng cao kế hoạch quản lý du khách, cụ thể hóa và thực hiện kế hoạch giám sát; đồng thời điều phối công tác quản lý tổng thể với khu vực vùng đệm xung quanh di sản. Những nỗ lực không ngừng nghỉ này đã mang lại những kết quả nghiên cứu quan trọng, góp phần làm rõ Giá trị Nổi bật Toàn cầu (OUV) của di sản, đặc biệt trong việc củng cố tính đại diện và tính xác thực của các yếu tố di sản liên quan đến tiêu chí (ii) và (iii). Với sự chủ trì của Ủy ban nhân dân Thành phố Hà Nội, sự ủng hộ mạnh mẽ của Chính phủ và các Bộ ngành liên quan, khu di sản đã nhận bàn giao các công trình có dấu ấn cuối thế kỷ XX, góp phần làm sáng tỏ thêm tiêu chí (vi). Những thành quả đạt được này hoàn toàn đáp ứng các khuyến nghị của Ủy ban tại thời điểm ghi danh.

* Trung tâm Bảo tồn Di sản Thăng Long, Hà Nội

Quá trình quản lý và nghiên cứu di sản đã củng cố hiểu biết và nhận thức về trục hoành đạo chính tâm - yếu tố chính góp phần vào *giá trị nổi bật toàn cầu* của di sản, hướng tới phục dựng Chính điện Kính Thiên và không gian Chính điện Kính Thiên; Tuy nhiên nỗ lực này đang bị cản trở bởi một số công trình được xây dựng trong thời kỳ thuộc địa có giá trị thấp và không có tính nổi bật cho kiến trúc và lịch sử của thời kỳ này, gây khó khăn cho việc trải nghiệm đầy đủ, trọn vẹn bố cục không gian nguyên gốc được xây dựng trên nguyên tắc phong thủy của Hoàng thành và cản trở việc thực hành các nghi lễ truyền thống văn hóa và tôn giáo liên quan.

2. Bước chuyển quyết định trong công tác nghiên cứu phục dựng Chính điện Kính Thiên và không gian Chính điện Kính Thiên

2.1. Sau 20 năm phát hiện, nghiên cứu Hoàng thành Thăng Long, dưới sự chỉ đạo của Đảng, Nhà nước, thành phố Hà Nội, Trung tâm Bảo tồn Di sản Thăng Long - Hà Nội đã nỗ lực trên mọi mặt công tác, đặc biệt là công tác nghiên cứu, khai quật khảo cổ học trong suốt hơn một thập kỷ kể từ khi được ghi danh Di sản văn hóa Thế giới tại Khu vực Trung tâm đã mang lại những phát hiện đặc biệt quan trọng, góp phần làm rõ và cung cấp những nhận thức mới cho giới khoa học nói riêng và công chúng nói chung về tầm vóc và giá trị của khu di sản. Căn cứ vào những kết quả quan trọng này, Hội thảo khoa học quốc tế **“20 năm nghiên cứu, bảo tồn và phát huy giá trị di sản Hoàng thành Thăng Long - Hà Nội”** đã được tổ chức vào năm 2022 và đã đưa ra bản **“Thông cáo Hà Nội 2022”** trong đó có nêu rõ: *“Có những khó khăn và trở ngại đối với việc tiếp cận và điều kiện mặt bằng khai quật khảo cổ học do một số thành tố hiện hữu khác...”*. Không gian linh thiêng của khu di sản vẫn đang chưa được tái hiện, do đó, vẫn đang thiếu không gian phù hợp để cộng đồng thực hành các hoạt động văn hóa phi vật thể truyền thống và cũng như khôi phục những giá trị văn hóa tâm linh truyền thống tốt đẹp của dân tộc Việt Nam.

Bản **“Thông cáo Hà Nội 2022”** là một trong những căn cứ, định hướng cho công tác nghiên cứu, bảo tồn và phát huy giá trị của di sản Thế giới Khu trung tâm Hoàng thành Thăng Long - Hà Nội nói riêng và góp phần thúc đẩy sự phát triển bền vững các Di sản Thế giới ở Việt Nam nói chung; nhằm khẳng định ý nghĩa của các phát hiện khảo cổ và đề nghị Việt Nam nộp đề xuất chính thức tới Ủy ban Di sản Thế giới theo Quy trình hướng dẫn Công ước Di sản thế giới 1972 đối với đề xuất mở rộng khai quật khảo cổ học gắn với nhu cầu thực tiễn điều chỉnh một số hạng mục công trình xuất hiện giai đoạn muộn tại khu di sản được nhiều chuyên gia cho rằng không thực sự tiêu biểu và phản ánh giá trị nổi bật toàn cầu của khu di sản.

2.2. Thành ủy, Ủy ban nhân dân Thành phố Hà Nội đã ra chủ trương, chỉ đạo Trung tâm Bảo tồn Di sản Thăng Long - Hà Nội nghiên cứu, xây dựng Báo cáo tình trạng bảo tồn di sản theo hướng dẫn thực hiện Công ước Di sản Thế giới và gửi Ủy ban Di sản Thế giới xem xét ra quyết định, nhằm bảo vệ tối ưu các giá trị nổi bật toàn cầu đã được ghi nhận cùng với tính chân thực và tính nguyên vẹn của khu di sản.

Trong quá trình xây dựng, đệ trình và vận động cho Hồ sơ khoa học Trung tâm đã nhận được sự phối hợp chặt chẽ của Ủy ban quốc gia UNESCO Việt Nam - Bộ Ngoại giao, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, của các nhà khoa học trong và ngoài nước; sự tư vấn tận tình của các cơ quan chuyên môn của UNESCO là Trung tâm Di sản Thế giới và Hội đồng Di tích và Di chỉ Quốc tế ICOMOS.

2.3. Đoàn công tác liên ngành của Trung tâm Di sản Thế giới UNESCO và Hội đồng Di tích và Di chỉ quốc tế ICOMOS đã đến làm việc tại Di sản thế giới Khu trung tâm Hoàng thành Thăng Long - Hà Nội hai đợt (năm 2023 và 2025), đã có những Báo cáo kết quả chuyến công tác, đưa ra những khuyến nghị cũng như cam kết sẽ luôn đồng hành Quốc gia thành viên.

Thành phố Hà Nội phối hợp với các Bộ, ngành Trung ương đón tiếp các quan chức, chuyên gia của UNESCO để vận động, giải trình, tham vấn hồ sơ khoa học. Kể từ năm 2023 đến nay đã đón tiếp nhiều đoàn lãnh đạo, chuyên gia Trung tâm Di sản Thế giới, ICOMOS, các chuyên gia độc lập triển khai các nội dung tư vấn xây dựng hồ sơ khoa học và các Báo cáo tình trạng bảo tồn Di sản.

2.4. Trong các năm từ 2023 đến 2025, các chuyến công tác của Lãnh đạo Bộ Ngoại giao và các đoàn công tác của thành phố Hà Nội tham dự Kỳ họp lần thứ 45, 46, 47 của Ủy ban Di sản Thế giới, các kỳ họp lần thứ 221, 222 của Hội đồng chấp hành UNESCO đã có các cuộc gặp với Giám đốc Trung tâm Di sản Thế giới, Tổng Giám đốc Hội đồng Di tích và Di chỉ Quốc tế ICOMOS, các chuyên gia của UNESCO để tham vấn, tạo sự đồng thuận đối với Hồ sơ khoa học chinh trang khu vực trung tâm Hoàng thành Thăng Long; vận động, làm rõ các nội dung Báo cáo tình trạng bảo tồn Di sản Thế giới Khu trung tâm Hoàng thành Thăng Long - Hà Nội; Tầm nhìn trực Chính tâm, chiến lược khảo cổ học, chiến lược diễn giải di sản.

Hình 1. Đón tiếp và làm việc với Trung tâm Di sản Thế giới

Hình 2. Đoàn công tác liên ngành Trung tâm Di sản Thế giới và Hội đồng Di tích và Di chỉ Quốc tế (ICOMOS) kiểm tra công tác khai quật khảo cổ học
(Nguồn: TTBTDS Thăng Long - Hà Nội)

3. Sự đồng thuận của Quốc tế và trong nước về công tác nghiên cứu phục dựng Chính điện Kính Thiên và không gian Chính điện Kính Thiên

Thực hiện nghiêm túc sự chỉ đạo của Đảng, Nhà nước, Thành phố Hà Nội, Trung tâm Bảo tồn Di sản Thăng Long - Hà Nội đã tìm hướng đi đúng, có những đột phá trong điều hành, chỉ đạo, sự tiếp cận tổng thể và liên ngành đã tạo sự đồng thuận từ hai hướng Quốc tế và trong nước.

3.1. Đối với Quốc tế

- Hoàn thiện Báo cáo tình trạng Bảo tồn Khu di sản Hoàng Thành Thăng Long, đệ trình và được Ủy ban Di sản Thế giới thông qua tại Kỳ họp lần thứ 46 Ủy ban Di sản Thế giới diễn ra từ ngày 21 - 31/7/2024 tại New Delhi, Ấn Độ, **Quyết định số 46 COM 7B.43** về Khu trung tâm Hoàng Thành Thăng Long - Hà Nội gồm 11 khuyến nghị với một số nội dung chính như sau: Ghi nhận những kết quả của Việt Nam trong việc thực hiện các khuyến nghị của UNESCO khi ghi danh Di sản Thế giới vào năm 2010; Đồng ý với đề nghị hạ giải Tòa nhà Pháo binh (CT04) và Tòa nhà Cục Tác chiến (CT17) hiện đang án ngữ bên trên Ngự Đạo của Trục Chính tâm Hoàng thành; Đồng ý với đề xuất dỡ bỏ thêm 04 công trình (CT20, 21, 24, 25) với điều kiện tư liệu hóa bằng quang trắc và hình ảnh dưới sự hướng dẫn, rà soát của Trung tâm Di sản Thế giới và ICOMOS; Hoàn thiện Chiến lược Khảo cổ học, Chiến lược Bảo tồn và Thuyết minh việc phục dựng Trục Chính tâm (Chính điện Kính Thiên và không gian Chính điện Kính Thiên); Đệ trình Báo cáo cập nhật về tình trạng bảo tồn Khu Trung tâm Hoàng thành Thăng Long - Hà Nội trước ngày 01/02/2024 để xem xét tại Kỳ họp lần thứ 47 (tháng 6/2025);

Quyết định này của Ủy ban Di sản Thế giới (UNESCO) được xem như sự đồng thuận của Quốc tế đối với Việt Nam trong việc khơi thông trục Hoàng Đạo, tiến tới phục dựng Chính điện Kính Thiên và không gian Chính điện Kính Thiên tại Khu trung tâm Hoàng thành Thăng Long - Hà Nội.

- Ngày 10/7/2025, tại Thủ đô Paris, Cộng hòa Pháp, trong khuôn khổ kỳ họp lần thứ 47, Ủy ban Di sản Thế giới đã thông qua **Quyết định số 47 COM 7B.92**, chính thức đồng thuận với các nội dung đề xuất của Việt Nam (QGTV) về Tầm nhìn tới năm 2034 và các chiến lược nghiên cứu, bảo tồn và phát huy giá trị di sản Khu trung tâm Hoàng thành Thăng Long - Hà Nội. Quyết định này có 13 điều trong đó có một số điều đưa ra các khuyến nghị để QGTV thực hiện như: Bổ sung Tầm nhìn 2034 về tương lai của Trục Trung tâm Hoàng thành Thăng Long bằng một lộ trình theo từng giai đoạn thực hiện, đặc biệt là để ứng phó với kết quả mới từ khai quật khảo cổ; đề nghị thực hiện đầy đủ các khuyến nghị của Đoàn công tác liên ngành Trung tâm Di sản Thế giới UNESCO và Hội đồng Di tích và Di chỉ quốc tế ICOMOS; đệ trình Báo cáo cập nhật tình trạng bảo tồn và việc thực hiện các khuyến nghị nêu trên trước ngày 01/02/2026 để xem xét tại Kỳ họp lần thứ 48 (dự kiến tháng 6/2026).

3.2. Đối với trong nước

Lãnh đạo Đảng, Chính phủ rất quan tâm, chỉ đạo giải quyết đề xuất của Thành phố Hà Nội trong việc thực hiện dự án bảo tồn, tôn tạo và phát huy giá trị Khu trung tâm Hoàng Thành Thăng Long và Khu di tích Cổ Loa, đặc biệt là dự án phục dựng Chính điện Kính Thiên và không gian Chính điện Kính Thiên.

Thành phố Hà Nội luôn nhận được sự phối hợp, hỗ trợ rất tích cực của Bộ Ngoại giao và Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch trong công tác bảo tồn và phát huy giá trị Di sản thế giới Khu trung tâm Hoàng Thành Thăng Long - Hà Nội nói chung và thực hiện Hồ sơ Báo cáo tình trạng bảo tồn khu Trung tâm Hoàng Thành Thăng Long - Hà Nội. Sự thành công bước đầu của Báo cáo tình trạng bảo tồn Khu Trung tâm Hoàng thành Thăng Long - Hà Nội là điển hình cho hợp tác giữa quốc gia thành viên với cơ quan tư vấn trong công tác bảo tồn và phát huy giá trị di sản gắn với phát triển bền vững và cũng mở ra hướng đi mới trong dự án nghiên cứu phục dựng Chính điện Kính Thiên và không gian Chính điện Kính Thiên.

- Quá trình triển khai thực hiện Quyết định số 46 COM 7B.43, Khu Di sản cũng đã nhận được sự quan tâm sát sao của các cơ quan có thẩm quyền cao nhất của Đảng và Nhà nước Việt Nam. Ngày 20/2/2025, Ban chấp hành Trung ương Đảng ban hành Công văn số 13483-CV/VPTW về việc bảo tồn, phát huy giá trị Di sản Thế giới Hoàng thành Thăng Long và Khu di tích Cổ Loa, trong đó chỉ đạo rõ: *“chuẩn bị đầy đủ, kỹ lưỡng hồ sơ, tranh thủ sự đồng tình ủng hộ và tham vấn về chuyên môn của UNESCO, nhất là việc tiến hành hạ giải các công trình và phục dựng, tái hiện không gian và Chính điện Kính Thiên. Nghiên cứu, bổ sung nội dung bảo tồn, phát huy giá trị Khu di tích khảo cổ học 18 Hoàng Diệu trong hồ sơ bảo tồn, phát huy giá trị di sản Hoàng thành Thăng Long - Hà Nội”*.

- Để thực hiện tốt Quyết định số 46 COM 7B.43 và Công văn số 13483, Thành ủy - UBND thành phố Hà Nội đã chỉ đạo Trung tâm Bảo tồn Di sản Thăng Long - Hà Nội xây dựng kế hoạch và tiến hành hạ giải các tòa nhà được UNESCO chấp thuận; Ban hành các quyết định liên quan đến hạ giải, các Quyết định thành lập Tổ chuyên gia giám sát liên ngành nội bộ phục vụ công tác hạ giải và Quyết định thành lập Ban chỉ đạo hồ sơ khoa học phục vụ công tác hạ giải. Công tác hạ giải các công trình CT04, CT24, CT25 thực hiện đúng theo quy trình, theo hướng dẫn thực hiện Hiến chương Quốc tế về Bảo tồn và Trùng tu Di tích và Di chỉ 1964 (Hiến chương Venice 1964), theo Luật Di sản văn hóa Việt Nam 2001 và Luật Di sản văn hóa Việt Nam sửa đổi 2009. Tất cả các công việc liên quan hiện đang được triển khai dưới sự giám sát sát sao của Ủy ban Di sản Thế giới, Hội đồng Di tích và Di chỉ quốc tế ICOMOS, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch.

- Công tác khảo sát và khai quật khảo cổ học được tiến hành theo Quyết định số 1344/QĐ-BVHTTDL ngày 13/5/2025 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, cho phép Trung tâm Bảo tồn di sản Thăng Long - Hà Nội phối hợp với Viện Khảo cổ học khai quật khảo cổ tại nền nhà Pháo binh (CT04) thuộc Khu trung tâm Hoàng thành Thăng Long với diện tích khai quật là 580m². Cuộc khai quật khu vực nền điện Kính Thiên năm 2025 đã thu được nhiều kết quả quan trọng làm sáng tỏ quy mô và dấu tích móng nền kiến trúc Chính điện Kính Thiên thời Lê và điện Long Thiên thời Nguyễn. Tổng hợp những dữ liệu bước đầu có thể thấy cấu trúc nền móng, chính điện đã xuất hiện có cấu trúc hình chữ nhật, diện tích mặt bằng khoảng 1.458m² (54 x 27)m, 9 gian, 10 vì kèo 6 hàng chân cột.

- Tổ chức nghiên cứu, tập hợp tư liệu lịch sử, khảo cổ làm cơ sở triển khai công tác chuẩn bị đầu tư (lập, trình duyệt Báo cáo đề xuất chủ trương đầu tư) và Báo cáo nghiên cứu tiền khả thi dự án đầu tư xây dựng phục dựng Chính điện Kính Thiên. Các tổ nghiên cứu liên ngành do các chuyên gia, các nhà khoa học thành viên Hội đồng tư vấn khoa học nghiên cứu bảo tồn khu di tích Cổ Loa - Thành cổ Hà Nội chủ trì.

Kết quả nghiên cứu về khoa học lịch sử và đặc biệt là kết quả khai quật khảo cổ học từ trước đến nay đã khẳng định những bằng chứng hữu hình về Chính điện Kính Thiên và không gian của Chính điện Kính Thiên trên Trục chính tâm Hoàng thành Thăng Long, vị trí quan trọng hàng đầu của Kinh đô Thăng Long và của nước Đại Việt qua suốt hàng nghìn năm lịch sử, nơi các Hoàng

để Đại Việt thiết lễ Đại triều đề ra quyết sách xây dựng và phát triển đất nước. Các kết quả nghiên cứu nêu trên đã nhận được sự đồng thuận cao của các nhà quản lý, các nhà khoa học trong nước cũng như quốc tế, là nguyện vọng của nhân dân và du khách khi đến tham quan Hoàng thành Thăng Long đều mong muốn tận mắt nhìn thấy lầu son gác tía của Kinh đô xưa.

Hình 3. Đoàn công tác của UBQG UNESCO Việt Nam và Trung tâm Bảo tồn Di sản Thăng Long - Hà Nội làm việc tại Hội đồng Di tích và Di chỉ Quốc tế (ICOMOS)

Hình 4. Đoàn công tác của UBQG UNESCO Việt Nam và Trung tâm Bảo tồn Di sản Thăng Long - Hà Nội làm việc tại Trung tâm Di sản Thế giới

(Nguồn: TTBTDS Thăng Long-Hà Nội)

**Hình 5. Đoàn Việt Nam và thành phố Hà Nội
tham dự kỳ họp lần thứ 46 (2024) của UBDSTG UNESCO**

Hình 6. Hội đồng tư vấn khoa học nghiên cứu bảo tồn Khu di tích Cổ Loa - Thành cổ Hà Nội
(Nguồn: TTBTDS Thăng Long-Hà Nội)

4. Lời kết

4.1. Nghiên cứu phục dựng Chính điện Kính Thiên và không gian Chính điện Kính Thiên là nhiệm vụ rất quan trọng của Hà Nội và cả nước. Đây là khu vực thiêng liêng nhất, quan trọng nhất của khu di sản, là khu vực có tầm quan trọng đặc biệt của kinh đô Thăng Long cũng như của đất nước Việt Nam.

Theo sử sách Việt Nam và quan niệm của Dịch lý và phong thủy phương Đông, trong cấu trúc tổng thể của kinh đô Thăng Long thời Lê thì Chính điện Kính Thiên là di tích quan trọng nhất của Kinh đô Thăng Long và quốc gia Đại Việt. Đây là vị trí *thông Thiên đạt Địa của các Hoàng đế thời quân chủ, liên quan đến Quốc thái dân an, Quốc gia trường tồn, Dân tộc vĩnh cửu*. Công trình cũng là biểu trưng văn hóa, nghệ thuật của dân tộc Việt Nam.

Đáng chú ý, hiện nay, đa số các nước trên Thế giới và khu vực Đông Nam Á có Chính điện đều đã được nghiên cứu và phục dựng như Nhật Bản, Hàn Quốc, Trung Quốc, Lào, Campuchia, Indonexia... Ở Việt Nam có Chính điện Thái Hòa của Kinh đô Huế 200 năm đã được phục dựng. Riêng Chính điện Kinh đô Thăng Long 1.000 năm là chưa phục dựng được. Điều này làm hạn chế cơ bản việc phát huy giá trị nổi bật toàn cầu của khu Di sản cũng như hạn chế tối đa quyền thực hành Di sản văn hóa phi vật thể của công chúng tại Khu Di sản.

4.2. Nghiên cứu phương án phục dựng Chính điện Kính Thiên và không gian Chính điện Kính Thiên sẽ tạo một điểm nhấn quan trọng nhất để tôn vinh giá trị Di sản thế giới Khu di tích Trung tâm Hoàng thành Thăng Long và thực hiện mục tiêu của Công ước 1972 là bảo tồn các giá trị nổi bật toàn cầu; nhằm khôi phục những giá trị lịch sử, văn hóa, tâm linh để giữ gìn và phát huy truyền thống tốt đẹp nhất của dân tộc suốt hàng nghìn năm qua; sẽ đáp ứng nhu cầu xã hội, cộng đồng, đặc biệt là yếu tố văn hoá và tâm linh; khơi dậy và giáo dục tinh thần yêu nước của thế hệ trẻ; thể hiện quyết tâm thực hiện cam kết của Chính phủ và UBND thành phố Hà Nội với UNESCO về việc mở rộng nghiên cứu tại Trung tâm Hoàng thành Thăng Long.

4.3. Định hướng nghiên cứu phục dựng Chính điện Kính Thiên và không gian Chính điện Kính Thiên

- *Nguyên tắc thực hiện:* Tiếp cận nghiên cứu tổng thể toàn diện, liên ngành, kết hợp chặt chẽ giữa nghiên cứu khảo cổ học, nghiên cứu sử học, bảo tồn bảo tàng, kiến trúc, nghệ thuật, mỹ thuật; ứng dụng công nghệ; Đảm bảo bảo tồn và phục dựng làm tôn vinh thêm, không làm thay đổi hay suy giảm giá trị nổi bật toàn cầu của khu di sản.

- *Về khả năng thực hiện:* Khả năng thực hiện nhiệm vụ này là rất khả quan bởi đã tìm được đầy đủ dấu tích sân Đại Triều, Ngự đạo, hành lang, tường vây, móng cột, cổng, thềm bậc, các loại hình vật liệu xây dựng và vật liệu trang trí gồm có đồ đất nung, đồ tráng men, đồ gỗ.

- *Giải pháp thực hiện:* Nghiên cứu tổng thể khu vực không gian Chính điện Kính Thiên; Nghiên cứu bảo tồn dưới hình thức khác một số công trình kiến trúc thời cận đại và hiện đại trong khu vực, diễn giải di sản.

Tất cả các giải pháp trên đây đều tập trung thực hiện và tuân thủ tuyệt đối các khuyến nghị của UNESCO, ICOMOS, cam kết của Chính phủ, Luật Di sản văn hóa Việt Nam, Thông cáo Hà Nội năm 2022 và các Quyết định 46 COM 7B.43 và 47 COM 7B.92 tại các kỳ họp lần thứ 46 và 47 của UBDS Thế giới. Tất cả nhằm bảo vệ và tôn vinh các giá trị nổi bật toàn cầu của Khu Di sản, đảm bảo

quyền tiếp cận và thực hành văn hóa của công chúng tại Khu Di sản, đáp ứng nguyện vọng và niềm tự hào về Khu Di sản của nhân dân Việt Nam.

RESEARCH ON THE RECONSTRUCTION OF THE KÍNH THIÊN PALACE AND ITS SURROUNDING SPATIAL CONTEXT AT THE THĂNG LONG IMPERIAL CITADEL, THE WORLD HERITAGE SITE

NGUYỄN THANH QUANG

The Central Sector of the Thăng Long Imperial Citadel - Hanoi was inscribed on the UNESCO World Heritage List in 2010. Since then, the respect for and implementation of UNESCO's recommendations, as well as the commitments made by the Prime Minister of Viet Nam to the World Heritage Committee regarding the Central Sector of the Thăng Long Imperial Citadel - Hanoi, have been accorded the highest priority by the Government and the Hanoi municipal authorities, with the close involvement of relevant professional agencies, experts, and scholars.

The Thăng Long - Hanoi Heritage Conservation Centre has carried out numerous research and management activities and has achieved significant results across multiple fields, ranging from archaeological research, the consolidation of the overall management plan, investment in human resource development and capacity building in heritage management, to the enhancement of visitor management strategies. In particular, the results of archaeological excavations conducted in fulfilment of the first commitment have yielded exceptionally important discoveries, contributing to the clarification of the scale and significance of the Heritage Site and providing new insights into its outstanding value.

In recent years, research on the reconstruction of the Kính Thiên Palace and its surrounding spatial context has undergone decisive developments, notably since the international scientific conference *"20 Years of Research, Conservation and Promotion of the Values of the Thăng Long Imperial Citadel - Hanoi Heritage"*, which culminated in the *Hanoi Communiqué 2022*; the preparation of the State of Conservation Report; interdisciplinary missions by the World Heritage Centre (UNESCO) and the International Council on Monuments and Sites (ICOMOS); and the formulation of the vision for the Central Axis, the archaeological research strategy, and the heritage interpretation strategy...

By strictly implementing the directives of the Party, the State, and the Hanoi municipal authorities, the Thăng Long - Hanoi Heritage Conservation Centre has identified an appropriate development pathway and achieved breakthroughs in management and governance. Its comprehensive and interdisciplinary approach has fostered consensus both domestically and internationally.